

Samenwerkingsprotocol tussen het College sanering zorginstellingen (CSZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) over de wijze van samenwerking bij aangelegenheden van wederzijds belang en de reductie van administratieve lasten

Ondergetekenden,

gelet op de inwerkingtreding van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg);

Overwegende:

- dat het samenwerkingsprotocol tussen de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en het College sanering zorginstellingen (CSZ) over de wijze van samenwerking bij aangelegenheden van wederzijds belang (hierna het Samenwerkingsprotocol) voortkomt uit de gezamenlijke wens om de onderlinge samenwerking op grond van artikel 17 Wmg vast te leggen en daarover transparantie te betrachten;
- dat het, gegeven de wettelijke taakverdeling en met het oog op de doeltreffendheid en doelmatigheid van de taakuitoefening en de besluitvorming daarover, noodzakelijk is dat het CSZ en de NZa een gezamenlijk protocol opstellen om zo te komen tot een gecoördineerde, integrale en uniforme aanpak van het beleid ten aanzien van instellingen in financiële problemen;
- dat het noodzakelijk is dat het CSZ en de NZa een gezamenlijk protocol opstellen met het oog op onder andere het verstrekken aan elkaar van voor ieders taakuitoefening benodigde gegevens en inlichtingen;
- dat de uitgangspunten zijn het voorkomen van overlap van taakuitoefening, het tot een verantwoord minimum beperken van de belasting voor bij de taakuitoefening betrokken zorgaanbieders en verzekeraars en het komen tot een doeltreffende operationele samenwerking;
- dat deze operationele samenwerking onder meer betreft:
  - de wederzijdse uitwisseling van informatie betreffende onder meer de melding van zorginstellingen die in financiële problemen verkeren;
  - de wederzijdse uitwisseling en het gebruikmaken van elkaars expertise wat betreft instellingen die in financiële problemen verkeren;
  - overleg over de analyses bij de beoordeling van instellingen die in financiële problemen verkeren;

- dat daarbij steeds in het oog wordt gehouden dat de desbetreffende zorginstelling op de eerste plaats zelf verantwoordelijk blijft voor een doelmatige besteding van de collectieve middelen en dat deze instelling een substantiële eigen bijdrage moet leveren aan het oplossen van de problemen;
- dat het CSZ op basis van de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) als taak heeft de financiële gevolgen in geval van saneringen van zorginstellingen in kaart te brengen en zo nodig subsidie te verstrekken ter voorziening in die financiële gevolgen; dat het CSZ daarbij toezicht uitoefent op het gehele saneringsproces en daarbij rekening houdt met een sluitende exploitatie in de toekomst;
- dat
  - de NZa op basis van de Wmg onder meer belast is met het nemen van besluiten op verzoeken tot vaststelling van een tarief voor zorginstellingen;
  - dit betekent dat ook individuele tariefverzoeken in gevallen waarin zorginstellingen in financiële problemen verkeren vanwege exploitatieproblemen door de NZa in behandeling genomen moeten worden;
- dat de bevoegdheden die de NZa heeft in het kader van de Wmg en de bevoegdheden die het CSZ heeft op grond van de Wet toelating zorginstellingen elkaar kunnen beïnvloeden;
- dat dit samenwerkingsprotocol onder meer bedoeld is als praktische leidraad voor de aanpak door het CSZ dan wel de NZa dan wel door het CSZ en de NZa gezamenlijk van financiële problemen die instellingen hebben;
- dat alleen sprake kan zijn van financiële steunverlening aan een zorginstelling in geval de continuïteit van de desbetreffende zorg in het geding is, hetgeen uitsluitend ter beoordeling is aan de minister van VWS;
- dat de NZa en het CSZ, elk naar eigen deskundigheid, elkaar met raad en daad bijstaan;

zijn het volgende overeengekomen:

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1

In dit Samenwerkingsprotocol wordt verstaan onder:

- a. CSZ: College sanering zorginstellingen, genoemd in de Wet toelating zorginstellingen;
- b. NZa: Nederlandse Zorgautoriteit, genoemd in de Wet marktordening gezondheidszorg;

- c. partijen: het CSZ en de NZa samen;
- d. Wmg: Wet marktordening gezondheidszorg;
- e. WTZi: Wet toelating zorginstellingen;
- f. VWS: Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- g. zorgaanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroeps- of bedrijfsmatig zorg verleent;
- h. ziektekostenverzekeraar: een zorgverzekeraar, een AWBZ-verzekeraar en een particuliere ziektekostenverzekeraar, als bedoeld in artikel 1 sub f van de Wmg;
- i. deskundige: een persoon die op verzoek van het CSZ en in opdracht van het CSZ dan wel van de NZa dan wel van het CSZ en de NZa gezamenlijk, op onderzoek uitgaat bij een zorgaanbieder die in financiële problemen verkeert.

Hoofdstuk 2 Algemene afspraken over reguliere werkzaamheden

Artikel 2

1. Boekhoudkundige en andere begrippen zullen door het CSZ en de NZa op consistente wijze worden uitgelegd.
2. Bij verschil van inzicht omtrent de juiste uitleg van bepaalde begrippen als genoemd in het eerste lid, overleggen het CSZ en de NZa hierover.

Artikel 3

1. Het CSZ betreft de NZa bij de voorbereiding van besluitvorming en bij de uitvoering van onderzoeken betreffende sluitingsbeslissingen indien en voorzover dat voor het verrichten van ieders onderscheidenlijke wettelijke taken relevant is.
2. De NZa betreft het CSZ bij de voorbereiding van besluitvorming en bij de uitvoering van onderzoeken betreffende instellingen in financiële problemen indien en voorzover dat voor het verrichten van ieders onderscheidenlijke wettelijke taken relevant is.
3. Indien een van beide partijen een besluit neemt in een casus waarin de andere partij is betrokken dan wel waarbij de andere partijen belang heeft kennis te nemen van dat besluit, informeert hij die andere partij.

Artikel 4

1. Ingeval een van beide partijen de ander verzoekt om inlichtingen omtrent een casus of aangelegenheid, wordt daarbij onderling afgesproken op welke termijn deze inlichtingen gegeven zullen worden.
2. Indien de partij die de inlichtingen zou verstrekken niet kan voldoen aan de afgesproken termijn, wordt de partij die de inlichtingen zou ontvangen daarvan onverwijld op de hoogte gesteld.
3. In een geval als bedoeld in het tweede lid spreken beide partijen een nieuwe termijn af waarop de gevraagde inlichtingen worden verstrekt.

4. De gevraagde inlichtingen kunnen zowel schriftelijk als in mondeling overleg worden verstrekt; partijen maken hierover een afspraak bij het verzoek om inlichtingen.

Artikel 5

Het CSZ en de NZa staan elkaar op basis van hun eigen deskundigheid op verzoek met raad en daad bij als er sprake is van activiteiten die duidelijk verband houden met de activiteiten van de ander of zaken waarbij de andere partij over de nodige kennis of deskundigheid beschikt.

Artikel 6

Partijen informeren elkaar tijdig over sluitingsbeslissingen respectievelijk verzoeken om financiële steunverlening waarbij sprake kan zijn van raakvlakken met de activiteiten van de ander, zodat eventuele wensen van de andere partij worden meegenomen in de bepaling van het interventietraject. Hierdoor worden overlap en mogelijk nadelige interferenties zo veel mogelijk voorkomen.

Hoofdstuk 3 Fasegewijze benadering interventietraject ingeval van onduidelijkheid

Artikel 7

Bij het ontbreken van een sluitingsbeslissing of een verzoek om financiële steunverlening, waardoor nog onduidelijk is wie bevoegd is in de desbetreffende casus, wordt het interventietraject in de volgende fasen onderscheiden:

fase 1: Indien een instelling met financiële problemen in de openbaarheid komt of zich meldt bij het CSZ dan wel de NZa, informeren beide partijen elkaar daar zo spoedig mogelijk over; dit gebeurt via de in artikel 13 lid 3 van dit protocol bedoelde contactpersonen; tevens wordt het ministerie van VWS geïnformeerd;

fase 2: Indien onduidelijkheid bestaat over welke partij de casus dient te behandelen en uit overleg blijkt dat partijen zelf onvoldoende gegevens hebben om de casus in kaart te kunnen brengen, wijzen het CSZ en de NZa gezamenlijk een deskundige aan, die de casus aan een nader onderzoek zal onderwerpen en die schriftelijk zal rapporteren aan beide organisaties over de feiten (rapport van bevindingen); deze rapportage heeft als doel fact-finding en bevat nog geen concrete oplossingen; wel wordt in deze rapportage aangegeven of capaciteitsreductie c.q. liquidatie van de instelling geboden lijkt dan wel of financiële steunverlening (exploitatiesteun) geboden is;

fase 3:

- a. Indien uit de rapportage, na overleg tussen het CSZ en de NZa blijkt dat capaciteitsreductie c.q. liquidatie van de instelling geboden is, zal dit aan VWS

worden meegedeeld en zal door het CSZ aan VWS worden gevraagd of een traject tot sluitingsbeslissing wordt ingegaan; alsdan informeert het CSZ de betrokken zorgaanbieder en de ziektekostenverzekeraar over de uitgebrachte rapportage;

- b. Indien uit de rapportage, na overleg tussen het CSZ en de NZa blijkt dat financiële steunverlening geboden is in het kader van exploitatieproblemen, draagt de NZa de verdere verantwoordelijkheid voor het interventietraject; alsdan informeert de NZa de betrokken zorgaanbieder en de ziektekostenverzekeraar over de uitgebrachte rapportage en stuurt de NZa de rapportage van de deskundige door aan het ministerie van VWS met de vraag of de minister van VWS van mening is dat de continuïteit van de zorg in gevaar moet worden geacht; de NZa behandelt het verzoek verder conform de Beleidsregel instellingen met financiële problemen;
- c. Indien uit de rapportage, na overleg tussen het CSZ en de NZa blijkt dat sprake is van een combinatie van de noodzaak van capaciteitsreductie en financiële steunverlening voor het oplossen van de problemen, dragen het CSZ en de NZa gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het traject; alsdan spreken het CSZ en de NZa af welke partij de betrokken zorgaanbieder, de ziektekostenverzekeraar en het ministerie van VWS over de uitgebrachte rapportage informeert en hoe deze casus verder in overleg met het ministerie van VWS zal worden behandeld; gehandeld wordt verder conform artikel 8 van dit protocol.

Hoofdstuk 4 Handelen CSZ en NZa bij zorginstelling waarbij een combinatie van capaciteitsreductie en exploitatiesteun geboden is (vervolg op artikel 7 lid 3 sub c: fase 3c)

Artikel 8

1. Ingeval sprake is van een grote combinatiecasus wordt door beide partijen gezamenlijk, in overleg met het ministerie van VWS, in een gecoördineerde aanpak gezocht naar een oplossing voor de financiële problematiek, vanuit ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
2. In gevallen als onder lid 1 bedoeld zal door het CSZ aan de minister van VWS worden gevraagd of een traject tot sluitingsbeslissing wordt ingegaan en geeft de minister van VWS aan of de continuïteit van de zorg in gevaar komt indien de desbetreffende zorgaanbieder geen financiële steun zou krijgen. Indien de continuïteit in een dergelijk geval niet in gevaar komt, zal de NZa geen financiële steun verlenen.

3. Indien de minister van VWS van oordeel is dat de continuïteit van de zorg wel in gevaar is en uit de rapportage van de deskundige geen bijzondere omstandigheden blijken, zal de NZa het proces voor financiële steunverlening in gang zetten, de aanvraag beoordelen op basis van de 'Beleidsregel instellingen met financiële problemen' en voorzover nodig honoreren.
4. Indien de minister van VWS van oordeel is dat de continuïteit van de zorg wel in gevaar is en uit de rapportage van de deskundige wel bijzondere omstandigheden blijken, waardoor integrale toepassing van de 'Beleidsregel instellingen met financiële problemen' niet wenselijk of mogelijk is, zal de NZa dit, mede namens het CSZ, berichten aan de minister van VWS. Indien de minister desondanks van mening is dat de zorgaanbieder geholpen dient te worden, zullen er aanvullende voorwaarden aan de steunverlening worden verbonden en zal een deskundige worden ingeschakeld om toe te zien op naleving van de aanvullende voorwaarden door middel van regelmatige rapportages.
5. In gevallen als onder lid 1 bedoeld, dragen het CSZ en de NZa gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het interventietraject, met inachtneming van ieders wettelijke verantwoordelijkheden.
6. Eventueel in het kader van dergelijke casus uit te brengen rapporten worden gezamenlijk uitgebracht.

Hoofdstuk 5 Uitwisseling van informatie

Artikel 9

1. Op de uitwisseling en verstrekking van informatie tussen het CSZ en de NZa zien respectievelijk de artikelen 65, 67 lid 1 en 70 lid 1 Wmg.
2. Informatie over een zorgaanbieder die in verband met enige werkzaamheid voor de uitvoering van de eigen wettelijke taken is verkregen, zal op verzoek door de NZa aan het CSZ worden verstrekt dan wel door het CSZ aan de NZa worden verstrekt, indien die informatie van betekenis is of kan zijn voor de uitoefening van taken van de NZa dan wel van het CSZ.
3. Het CSZ en de NZa waarborgen de vertrouwelijkheid en daarmee de geheimhouding van de van elkaar ontvangen informatie, voorzover daartoe een plicht voortvloeit uit de aard van de informatie.
4. Ingeval een WOB-verzoek wordt ingediend bij een van beide partijen betreffende van de andere partij verkregen informatie, consulteert de partij die de informatie heeft verkregen de partij die de informatie heeft verstrekt over dat WOB-verzoek.

Artikel 10

Het CSZ en de NZa stemmen hun informatiebehoefte af om de hoeveelheid vragen bij een zorgaanbieder te stroomlijnen. Zo dragen de NZa en het CSZ er zorg voor dat de informatie bij een zorgaanbieder voorzover mogelijk slechts eenmaal wordt opgevraagd.

Artikel 11

Het CSZ en de NZa wisselen onderling informatie uit met inachtneming van de artikelen 17, 65, 67 en 70 van de Wmg.

Hoofdstuk 6 Inschakelen van deskundigen

Artikel 12

1. Op verzoek van de NZa of in gezamenlijk overleg tussen de NZa en het CSZ kunnen deskundigen ingeschakeld worden. De NZa verzoekt het CSZ schriftelijk om een deskundige aan te wijzen; deze deskundigen werken in opdracht van de NZa of van de NZa en het CSZ gezamenlijk niet als gemachtigden in de zin van de WTZi, maar als deskundigen.
2. In een aantal gevallen kunnen deskundigen worden ingeschakeld; deze gevallen zijn:
  - a. in gezamenlijke opdracht van het CSZ en de NZa: indien via de media of anderszins bekend is geworden dat een zorgaanbieder in financiële problemen verkeert;
  - b. in gezamenlijke opdracht van het CSZ en de NZa; indien sprake is van een combinatiecasus;
  - c. in opdracht van de NZa: indien de NZa aan het CSZ heeft verzocht om in een casus van exploitatiesteun een deskundige aan te wijzen om nader onderzoek te doen;
  - d. in opdracht van de NZa: indien de NZa aan het CSZ heeft verzocht om in een casus van exploitatiesteun met aanvullende voorwaarden een deskundige aan te wijzen om toe te zien op de naleving van die voorwaarden door middel van regelmatige rapportages.
3. In de gevallen bedoeld onder 2a en 2b dragen de NZa en het CSZ gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de opdracht en wordt aan beide partijen rapport uitgebracht.
4. In de gevallen bedoeld onder 2c en 2d draagt de NZa de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de opdracht en rapporteert de deskundige aan de NZa. De rapportage wordt tevens aan het CSZ verzonden.

Hoofdstuk 7 Contactpersoon en nadere werkafspraken

Artikel 13

1. Eenmaal per jaar, of zoveel vaker als nodig is, zal bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen het CSZ en de NZa.
2. Ieder kwartaal, of zoveel vaker als nodig is, zal ambtelijk overleg plaatsvinden tussen het CSZ en de NZa.
3. Het CSZ en de NZa zullen ieder een contactpersoon aanwijzen voor de coördinatie van de contacten tussen beide organisaties.
4. De genoemde contactpersonen van beide partijen onderhouden tevens contacten met de desbetreffende contactpersoon voor instellingen met financiële problemen bij het ministerie van VWS.
5. Het CSZ en de NZa kunnen zo nodig over een aantal onderwerpen nadere werkafspraken maken en vastleggen.

Artikel 14

1. Het CSZ en de NZa bespreken jaarlijks in het bestuurlijk overleg of de in dit protocol neergelegde afspraken worden nageleefd.
2. Indien naar het oordeel van een van beide partijen de noodzaak bestaat tot wijziging van het protocol, treden partijen over de noodzaak tot wijziging ervan in overleg.
3. Het CSZ en de NZa zullen de uitvoering en werking van dit protocol iedere vier jaar, of zo nodig vaker, uitgebreider evalueren. De eerste evaluatie vindt plaats uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van dit protocol.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 15

1. Geen onderlinge verrekeningen vinden plaats voor de bekostiging van de samenwerking tussen het CSZ en de NZa op grond van dit protocol.
2. Indien een van beide partijen van mening is dat de afspraak als genoemd in het eerste lid buiten toepassing gelaten dient te worden, wordt in het structureel overleg over de dekking van kosten die ontstaan wegens werkzaamheden die zij (mede) voor elkaar verrichten, een besluit genomen.

Artikel 16

In gevallen waarin dit protocol niet voorziet, treden het CSZ en de NZa in overleg en beslissen zij in overeenstemming.

Artikel 17

Het 'Protocol instellingen met financiële problemen', op 10 april 2001 gesloten tussen de minister van VWS, het CSZ en één van de rechtsvoorgangers van de NZa (het College tarieven gezondheidszorg), is met het inwerkingtreden van het onderhavige samenwerkingsprotocol vervallen.

Artikel 18

Dit Samenwerkingsprotocol zal in de Staatscourant worden geplaatst.

Artikel 19

Dit Samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Utrecht op 25 april 2007.

Het College sanering zorginstellingen,

De Raad van Bestuur van de
Nederlandse Zorgautoriteit,

A.P.H. Rutgrink RA
voorzitter van het College

mr. F.H.G. de Grave,
voorzitter